

Sag C-129/20**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

9. marts 2020

Forelæggende ret:

Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luxembourg)

Afgørelse af:

27. februar 2020

Kassationsappellant, sagsøger i første instans:

XI

Kassationsindstævnt, sagsøgt i første instans:

Caisse pour l'avenir des enfants

1. Tvistens genstand og de foreliggende oplysninger:

- 1 Den 4. marts 2012, mens hun var arbejdsløs, fødte sagsøgeren tvillinger.
- 2 Efter at have indgået to tidsbegrænsede tjensteaftaler om skoleundervisning henholdsvis den 15. september 2012 og den 1. august 2013 indgik hun den 15. september 2014 en tidsbegrænset aftale, også om skoleundervisning.
- 3 Den 11. marts 2015 ansøgte hun om tildeling af forældreorlov fra den 15. september 2015.
- 4 Ved afgørelse af 19. maj 2015 gav Caisse nationale des prestations familiales (centralkassen for familieydelse i Luxembourg, nu »Caisse pour l'avenir des enfants«, centralkassen for børnenes fremtid) afslag på hendes ansøgning om »forældreorlovsydelse på fuld tid« i det væsentlige med den begrundelse, at hun ikke havde status som arbejdstager på tidspunktet for fødslen og heller ikke havde haft det uden afbrydelse i 12 måneder umiddelbart forud for påbegyndelsen af forældreorloven.

- 5 Ved dom af 27. oktober 2017 ændrede Conseil arbitral de la sécurité sociale (ret i første instans i sager om social sikring) denne afgørelse, idet den under henvisning til § 1 og § 2, stk. 3, litra b), i rammeaftalen vedrørende forældreorlov, der blev indgået af UNICE, CEEP og EFS den 14. december 1995 og gennemført ved Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996, fastslog, at en medlemsstats lovgivning kun kan fastsætte gunstigere og ikke strengere bestemmelser, hvorfor den nationale lovgivnings krav om at være i beskæftigelse på datoen for fødslen ikke bør finde anvendelse på den foreliggende sag.
- 6 Conseil arbitral de la sécurité sociale (ret i første instans i sager om social sikring) fandt, at betingelsen om at være i beskæftigelse på datoen for fødslen ikke var forenelig med kravet om en arbejdsperiode eller en anciennitetsperiode, som ikke må overstige et år, eftersom betingelsen i den foreliggende sag var opfyldt inden for denne grænse umiddelbart før påbegyndelsen af forældreorloven, og den supplerende betingelse om beskæftigelse på tidspunktet for fødslen ville bevirke, at denne påkrævede arbejdsperiode på 12 måneder blev forlænget, og at der således blev stillet strengere krav end det, som direktivet fastsætter, for at få ret til forældreorlov.
- 7 Sagen blev appelleret til Conseil supérieur de la sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring), som ved dom af 17. december 2018 ophævede dommen i første instans.
- 8 Conseil supérieur de la sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring) fandt, at eftersom XI ikke havde en ansættelseskontrakt på tidspunktet for tvillingernes fødsel, havde hun ikke ret til forældreorlov, uanset en eventuel efterfølgende beskæftigelse i samme offentlige institution i mindst et år forud for den ønskede påbegyndelse af den anmodede orlov.
- 9 Ifølge Conseil supérieur de la sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring) kan retten til forældreorlov nemlig ikke »genopstå«, alene fordi den forælder, der ikke havde status som arbejdstager på tidspunktet for fødslen, har været beskæftiget i et år inden for den femårige periode, hvori forældreorloven kan søges afholdt.
- 10 Conseil supérieur de la sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring) tilføjede, at der ikke var grund til at kontrollere foreneligheden med EU-retten af betingelsen om beskæftigelse i et år, eftersom XI slet ikke havde ret til forældreorlov.
- 11 XI har iværksat kassationsappel til prøvelse af denne dom.

2. Relevante retsfor skrifter:

EU-retten

Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 om den rammeaftale vedrørende forældreorlov, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS

12 § 1 med overskriften »Genstand og anvendelsesområde« har følgende ordlyd:

»1. Denne aftale indeholder minimumsforskrifter, der skal gøre det lettere at forene arbejdsmæssigt og familiemæssigt ansvar for forældre, som arbejder.

2. Denne aftale finder anvendelse på alle arbejdstagere, mænd såvel som kvinder, der har en ansættelseskontrakt eller et ansættelsesforhold, som er defineret ved lov, kollektiv overenskomst eller gældende praksis i den enkelte medlemsstat.«

13 § 2 med overskriften »Forældreorlov« bestemmer:

»1. I medfør af denne aftale, dog med forbehold af stk. 2, bevilges der arbejdstagere, mænd såvel som kvinder, individuel ret til forældreorlov i forbindelse med et barns fødsel eller i forbindelse med adoption af et barn, for at den pågældende kan passe dette barn i mindst tre måneder, indtil barnet har nået en nærmere fastsat alder, der kan være op til otte år, og som fastlægges af medlemsstaterne og/eller arbejdsmarkedets parter.

[...]

3. Adgangsbetingelserne for og gennemførelsesbestemmelserne vedrørende forældreorlov fastlægges ved lov og/eller kollektive overenskomster i medlemsstaterne under overholdelse af minimumsforskrifterne i denne aftale. Medlemsstaterne og/eller arbejdsmarkedets parter kan især:

[...]

b) lade retten til forældreorlov være afhængig af en arbejdsperiode og/eller en anciennitetsperiode, som ikke må overstige et år

[...]«

National ret

Loi du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État, telle que modifiée par la loi 12 février 1999 portant création d'un congé parental et d'un congé pour raisons familiales, dans sa dernière version issue de la loi du 22 décembre 2006 (lov af 16.4.1979 om den almindelige vedtægt for statstjenestemænd, som ændret ved lov af 12.2.1999 om indførelse af en forældreorlov og en familieorlov i den seneste affattelse, der følger af lov af 22.12.2006)

14 Artikel 29a bestemmer:

»[...]

Berettiget til forældreorlov er enhver person, herefter kaldet »forælderen«, som:

[...]

– på tidspunktet for fødslen eller modtagelsen af det eller de børn, der skal adopteres, har lovlig beskæftigelse på en arbejdsplads, der er beliggende på Storhertugdømmet Luxembourgs område, og har haft det uden afbrydelse i mindst 12 sammenhængende måneder umiddelbart forud for påbegyndelsen af forældreorloven [...]

[...]«

3. Parternes synspunkter:

XI

15 XI har indledningsvis foreholdt Conseil supérieur de la Sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring), at denne af rammeaftalens § 1 og § 2, stk. 1, udledte, at forældreorlov er forbeholdt arbejdstagere, som har denne status på tidspunktet for fødslen af det barn, for hvilket forældreorloven søges. XI har tværtimod gjort gældende, at rammeaftalens § 1 ikke kræver status som arbejdstager på tidspunktet for barnets fødsel eller adoptionen af barnet.

16 XI har dernæst foreholdt Conseil supérieur de la Sécurité sociale (appeldomstol i sager om social sikring), at denne nægtede at kontrollere foreneligheden af artikel 29a i loven om den almindelige vedtægt for statstjenestemænd med § 2, stk. 3, litra b), i rammeaftalen vedrørende forældreorlov, som stiller krav om beskæftigelse af højst et års varighed, og således nægtede at anvende sidstnævnte bestemmelse. XI er modsat af den opfattelse, at artikel 29a gør tildelingen af forældreorlov betinget af både beskæftigelse på tidspunktet for barnets fødsel og en anciennitetsperiode på 12 måneder på tidspunktet for ansøgningen, hvilket er i strid med rammeaftalens § 2, stk. 3, litra b), som bestemmer, at den nationale lovgiver kun kan kræve en maksimal anciennitetsperiode på et år.

- 17 Hun har gjort gældende, at den dobbelte betingelse ifølge artikel 29a indebærer en arbejdsperiode, som nødvendigvis må overstige et år, når perioden med lovlig beskæftigelse uden afbrydelse i mindst tolv sammenhængende måneder (den første betingelse), ligesom det er tilfældet i den foreliggende sag, ikke falder sammen med tidspunktet for barnets fødsel (den anden betingelse). Artikel 29a indeholder dermed kumulative betingelser om en anciennitet eller en arbejdsperiode, der overstiger den betingelse om en anciennitet eller en arbejdsperiode på højst 12 måneder, der er fastsat i § 2, stk. 3, litra b), i rammeaftalen vedrørende forældreorlov af 14. december 1995, der er gennemført ved direktiv 96/34/EF.
- 18 XI har anmodet om forelæggelse for Domstolen af et præjudicielt spørgsmål om foreneligheden af artikel 29a i lov af 16. april 1979 om den almindelige vedtægt for statstjenestemænd, som ændret, med rammeaftalen.

Caisse pour l'avenir des enfants

- 19 Caisse pour l'avenir des enfants (centralkassen for børnenes fremtid) har gjort gældende, at den påtalte lov er i overensstemmelse med EU-retten. Retten til forældreorlov opstår på grund af et barns fødsel eller adoptionen af et barn og tilkommer en forælder i beskæftigelse, og den tildes, hvis der er tilbagelagt en arbejdsperiode på et år forud for påbegyndelsen af forældreorloven.
- 20 Caisse pour l'avenir des enfants har nedlagt påstand om, at disse kassationsanbringender og det præjudicielle spørgsmål forkastes, med den begrundelse at rammeaftalen ikke levner rum for fortolkning.

4. Cour de cassations bemærkninger:

- 21 Spørgsmålet er, om de bestemmelser i direktivet, som er omhandlet i appellen, er til hinder for anvendelsen af artikel 29a i loven om den almindelige vedtægt for statstjenestemænd.
- 22 I de fremsatte anbringender rejses et spørgsmål om fortolkning af EU-retten, som er afgørende for løsningen af tvisten, og den korrekte anvendelse af denne ret er ikke tilstrækkelig indlysende til ikke at efterlade nogen rimelig tvivl om, hvordan dette spørgsmål, som endnu ikke har været genstand for en præjudiciel afgørelse i en lignende sag, skal besvares.
- 23 Det er derfor nødvendigt i henhold til artikel 267 TEUF at forelægge Den Europæiske Unions Domstol nedenstående præjudicielle spørgsmål.

5. Præjudicielt spørgsmål:

- 24 Cour de cassation forelægger følgende spørgsmål:

Skal § 1, stk. 1 og 2, § 2, stk. 1, og § 2, stk. 3, litra b), i rammeaftalen vedrørende forældreorlov, der den 14. december 1995 blev indgået mellem de generelle tværfaglige organisationer UNICE, CEEP og EFS, og som er gennemført ved Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 om rammeaftalen vedrørende forældreorlov (De Europæiske Fællesskabers Tidende, L 145 af 19.6.1996, s. 4), fortolkes således, at de er til hinder for anvendelsen af en bestemmelse i national ret såsom artikel 29a i den ændrede lov af 16. april 1979 om den almindelige vedtægt for statstjenestemænd i den seneste affattelse, der følger af lov af 22. december 2006 (Mémorial (lovtidende), A, 2006, nr. 242, s. 4838), hvorefter tildelingen af forældreorlov er underlagt to betingelser, nemlig at arbejdstageren for det første har haft lovlig beskæftigelse på en arbejdsplads og i den egenskab har været tilknyttet socialsikringssystemet uden afbrydelse i mindst 12 sammenhængende måneder umiddelbart forud for påbegyndelsen af forældreorloven, og at arbejdstageren for det andet har lovlig beskæftigelse på en arbejdsplads og i den egenskab er tilknyttet socialsikringssystemet på tidspunktet for fødslen eller modtagelsen af det eller de børn, der skal adopteres, idet opfyldelsen af denne anden betingelse er et krav, selv om fødslen eller modtagelsen har fundet sted mere end 12 måneder før påbegyndelsen af forældreorloven?